

Prediker 6

De vorige keer, hebben we tijdens de behandeling van Prediker 5 gezien dat Prediker de ijdelheid van rijkdom heeft aangetoond aan de hand van drie spreekwoorden:

- *Wie geld liefheeft, wordt van geld nooit verzadigd.*
- *Waar het goed vermeerdert, vermeederen zij die het opeten.*
- *De slaap van de arbeider is zoet, maar de overvloed van een rijke houdt hem uit de slaap.*

In dezelfde lijn gaat Prediker in hoofdstuk 6 nog een aantal voorbeelden noemen. Hij heeft iemand waargenomen die het aan niets ontbreekt. De man is zeer rijk, heeft alles wat z'n hart begeert, maar hij kan er niet van genieten. Er wordt niet bij gezegd waarom hij niet geniet. Daar kunnen verschillende oorzaken voor zijn. Hij kan zijn rijkdommen opgepot hebben in een kluis. Wat heb je aan kunstschaten of sieraden die je achter slot en grendel hebt gezet? Het kan ook zijn dat de man een zwakke gezondheid heeft, waardoor hij vanwege zijn lichamelijke beperking niet in staat is te genieten. Dan zou het cliché 'als je maar gezond bent' van toepassing zijn.

Om de ijdelheid van rijkdom zonder geluk nog duidelijker te maken gaat Prediker gebruik maken van het stijlmiddel van de overdrijving. Stel nu eens dat iemand 100 kinderen heeft, aanzien heeft in de maatschappij en hoogbejaard is. Drie dingen die allemaal als een zegening gezien werden in de bijbelse tijd. Veel nakomelingen – vooral zonen – werden als een zegen gezien. Zonen waren je oudedagsvoorziening. Wie zonen had wist dat als hij oud werd er voor hem gezorgd werd in een wereld zonder AOW.

Ook het aanzien werd als een zegen gezien. Voor ons een beetje moeilijker te begrijpen, maar in de oosterse cultuur is aanzien en de eer van de familie ontzettend belangrijk. Denk maar aan het fenomeen 'eerwraak' dat nog steeds bestaat in de moslimcultuur. Als de eer van de familie is aangetast volgt er wraak.

De derde zegen is de hoge leeftijd. Een hoogbejaarde werd met veel respect behandeld. In het oude Israel waren de oudsten van het volk de rechters. Ons woord 'ouderling' of 'oudste' veronderstelt ook dat leiders oudere mannen zijn, die respect verdienen.

De persoon die prediker schetst is op alle fronten gezegend, maar toch wordt hij niet verzadigd van het goede. Zijn rijkdom maakt hem niet gelukkig. Hij blijft zich altijd maar rusteloos uitstrekken naar meer. Het zijn de mensen van het 'ja,maar...'

Je hebt toch heel veel kinderen? Ja, maar.....

Je bent toch gerespecteerd in de samenleving? Ja, maar....

Je bent toch gezegend met een hoge leeftijd? Ja, maar.....

Zulke mensen zullen zelfs in de dood nog geen rust vinden, zegt Prediker. Ze zijn nog slechter af dan een misgeboorte. Over een misgeboorte valt uiteraard ook weinig goeds te melden. Die kreeg in die tijd niet eens een naam. En wie geen naam heeft, heeft niet bestaan. Maar wie niet bestaan heeft, heeft ook geen weet van het onbevredigende gevoel nooit verzadigd te worden. Vandaar dat Prediker de conclusie trekt dat een misgeboorte nog beter af is, dan iemand die onverzadigbaar is. Al zou de door innerlijke onrust geplaagde man 2000 jaar leven, dat is meer dan twee keer zo lang als Methusalem, die werd maar 969 ☺, dan nog zou hij geen voorsprong opbouwen op die misgeboorte. Gèèn leven is beter dan 2000 jaar zinloos leven.

Het is om depressief van te worden. Zolang we alleen maar naar het leven onder de zon blijven kijken dan is alles ijdel, lucht en leegte...zinloos. Vandaar ook dat Prediker zich afvraagt wat goed voor de mens is in het leven gedurende de weinige dagen van zijn leven. Wie toch zal een mens te kennen geven wat er na hem onder de zon geschieden zal? Prediker schreeuwt als het ware om een groter plaatje. En wie herkent dat niet? Is er een reden dat ik er ben? Is er een groter plan waar alle dingen die gebeuren als puzzelstukjes inpassen? Wij mensen zijn daar veel te klein voor. Wij overzien de feiten niet en vandaar ook dat we ons blijven afvragen wat de zin van sommige gebeurtenissen is. Ik kwam niet zo lang geleden een mooi verhaaltje tegen. Misschien kent u het wel. Het is afkomstig van Zhuang Zi, een chinese filosoof, die leefde ongeveer 300 jaar voor Christus. Het verhaal gaat als volgt:

Een boer in China ontwaakt op een morgen bij het kraaien van de haan. Hij staat op en kijkt, zoals altijd, eerst uit het raam om te zien hoe zijn paard erbij staat. Hij schrikt, want er is geen paard te bekennen.

In de loop van de ochtend komen de burenen één voor één langs en beklagen de boer om zijn lot. Wat moet hij nu beginnen? Zonder paard kan hij zijn land niet ploegen, waardoor er geen brood op de plank komt. Het geweeklaag is niet van de lucht, maar de boer blijft kalm. "Ach," zegt hij, "we zien wel hoe 't afloopt."

Als de boer twee dagen later 's ochtends ontwaakt, kijkt uit gewoonte weer naar buiten en ziet daar tot zijn verrassing niet allen zijn eigen paard staan, maar ook nog twee andere paarden. Die zijn blijkbaar met het trouwe dier meegekomen. In de uren daarna komen de burenen weer langs. Eén voor één. "Wat heb jij een geluk zeg. Zo heb je geen paard, en zo heb je drie paarden. Gefeliciteerd!" "Ach," antwoordt de boer, "we zien wel hoe 't afloopt."

De zoon van de boer probeert diezelfde middag probeert één van de nieuwe paarden te berijden. Het dier is daar duidelijk niet van gediend. Als de jongeman op de rug van het paard is geklommen, gooit het dier hem ervan af. Met een wijde boog vliegt de boerenzoon door de lucht. De zoon valt hard op de grond en breekt zijn been.

Wanneer de buren horen van het ongeval, komen ze de boer opnieuw beklagen. “Wat ben jij een pechvogel zeg. De oogst staat voor de deur. Wie moet jou nu helpen om het gewas van het land te halen?” “Ach,” luidt de reactie, “we zien wel hoe ‘t afloopt.”

Drie weken later komen ronselaars van de keizer in het dorp van de boer. Ze komen alle mannen tussen de zestien en dertig jaar inlijven om tegen een naburige staat oorlog te voeren. Zo’n oorlog kan jaren duren en zal zeker slachtoffers eisen. Alle jongens uit het dorp moeten nog diezelfde dag mee, behalve de zoon van onze boer omdat die met een gebroken been op zijn strozak ligt.

Als de buren dat vernemen, kloppen ze weer bij hem aan. “Oooh, wat een ellende. Wij zien onze zonen misschien wel nooit meer terug, terwijl die van jou over een paar weken weer op z’n benen staat. Het lot is jou wel erg gunstig gezind.” “Ach,” is het enige dat de boer weer zegt, “we zien wel hoe ‘t afloopt.”

Wat is het moraal van het verhaal? Prediker 6:12: wie weet wat goed is voor een mens? God! Hij overziet de feiten en neemt gebeurtenissen op in z’n plan. Hij werkt zo naar Zijn toekomst toe, een nieuwe aarde onder een nieuwe hemel. Toen Jozef als slaaf werd verkocht begreep hij niets van de wending die zijn leven nam. Hij droomde ervan dat zijn broers voor hem knielden, maar hij werd slaaf, die uiteindelijk in de gevangenis terecht kwam. Jarenlang moest hij het doen met die droom zonder de vervulling te zien. Maar het kwam uit. God hield zijn woord en gebruikte al die gebeurtenissen om zijn volk in leven te houden.

Jozef overzag dat niet, hij geloofde ze wel. En die vraag komt ook op ons af vandaag. Niet de vraag of je God snapt, maar of je Hem vertrouwt, dat alles wat gebeurt in zijn hand is en meewerkt aan Zijn grote doel. Geloof het maar dat het waar is, niets of niemand kan ons scheiden van Zijn liefde.

Amen